

Kontemplovať Kristovu tvár

Duchovné cvičenia k príprave
na Generálne zhromaždenie
Materský dom, 12. mája 2003
P. Fernando QUINTANO
Generálny direktor

Úvod

Skoro tri roky uplynulé z tretieho tisícročia boli pre Spoločnosť časom zhromaždení. Ved' od stretnutia vzitátoriek (Rím, máj 2000), kedy bola schválená metóda revízie Konštitúcií, začalo putovanie po ceste, ktorá viedla Spoločnosť k tejto záverečnej, bezpochyby najdôležitejšej etape, t. j. generálnemu zhromaždeniu. Pred ňou bol **čas prehlbovania** (jún 2000 – október 2001), **domáce zhromaždenia** (november 2001 – február 2003) a **provinciálne zhromaždenia** (marec – august 2002). Zrealizované hodnotenia týchto troch etáp boli motívom vďaka Bohu, ktorý silou svojho Ducha stále obnovuje Spoločnosť.

Ste teda zvolané na slávenie prvého **generálneho zhromaždenia** Spoločnosti tretieho tisícročia. Táto okolnosť mi vnukla tému úvahy, ktorú vám ponúkam na začiatku týchto duchovných cvičení, predchádzajúcich pred zhromaždením. Pretože "*dcéry Cirkvi*"¹, dcéry kresťanskej lásky chcú byť pozorné k jej smerniciam a poslušne prijať učenia, ktoré im ponúka.

Pápež Ján Pavol II. označil pre celú Cirkev priority a pastoračné smernice s tým, aby boli prijaté za hlavné línie činnosti vo všetkých programoch na začiatku tretieho tisícročia. Pápež vo svojom liste, ktorý podpísal na záver Jubilea roku 2000, potvrdzuje, že hlavná úloha Cirkvi spočíva v tom, aby sme dali zažiariť Kristovo svetlo a jeho tvár generáciám tretieho tisícročia². Hovorí, že muži a ženy našej doby žiadajú – niekedy nevedomky – nielen, aby sa "hovorilo" o Kristovi, ale v istom zmysle; aby sme im Ho "ukázali".

¹ K 2.12

² porov. NMI, č. 16.

Pridáva: "Naše svedectvo by bolo však neúnosne chudobné, keby sme my, ako prví, neuvažovali o jeho tvári." ³ Preto pápežov list venuje viacero častí predstaveniu niektorých čít Krista: vteleného (č. 21-34), milosrdného (č. 37), trpiaceho (č. 25 – 27) a zmŕtvychvstalého (č. 28). V súlade so smernicami Jána Pavla II. dnes dopoludnia vám navrhujem uvažovať o téme: "**Kontemplovať Kristovu tvár**".

Keď som vyberal túto tému a spôsob priblíženia, nechal som sa viesť dvomi presvedčeniami: najskôr - to vy idete revidovať Konštitúcie a Štatúty. Moje príhovory, prednášky počas duchovných cvičení, ako aj homílie, či táto dnešná téma, vás nemajú ovplyvňovať pri rozhodovaní, čo *pridať*, *zrušiť*, alebo *upraviť*. Ale zároveň si myslím, že je vhodné priblížiť vám predmet úvahy, ktorý vás neoddiel od cieľa tohto zhromaždenia, ale bude pre vás primeraným obzorom a rámcom osobnej úvahy a neskoršie prijatých rozhodnutí.

Vzťah témy s cieľom tohto zhromaždenia

Aká je úloha, ktorá vám bola zverená Spoločnosťou a ktorú máte uskutočniť v týchto nasledovných dňoch? V krátkosti môžeme povedať, že Spoločnosť vás požiadala jasne sformulovať v Konštitúciách a Štatútoch, obnovených na spôsob, ktorým Spoločnosť dcér kresťanskej lásky chce vyjadriť v súčasnom kontexte, osobitný spôsob nasledovania Krista a predĺženia svojho poslania pri chudobných. K splneniu tohto zámeru je potrebné uvedomiť si túto dvojitú vernosť: vernosť počiatocnému plánu, ktorý Duch Svätý vnukol našim zakladateľom a z druhej strany vernosť znameniam čias, ktorými sa Boh naďalej zjavuje a ktoré robia z tejto vernosti pôvodu nie statický prvok, ktorý uvádza Spoločnosť do minulosti, ale dynamickú silu, ktorá aktualizuje prejavy charizmy v dnešnej kultúre.

Generálny otec na stretnutí v Ríme povedal vizitátorkám, že obnovené Konštitúcie by mali dať vyniknúť piatim aspektom, ktoré by žiarili ako svetelné lúče. Prvý z nich by mohol byť: Kristus je Pravidlom dcér kresťanskej lásky. Aby v nich veľmi jasne žiarila Kristova tvár. Aby Konštitúcie boli potvrdením lásky dcér kresťanskej lásky ku Kristovi.⁴

³ idem

⁴ porov. P. Maloney, Ozveny Spoločnosti, júl – august 2000, str. 286-287.

Toto pranie generálneho otca je v súlade s duchovnou skúsenosťou našich zakladateľov a so spôsobom, ktorým dcéry kresťanskej lásky vždy prejavovali svoju identitu, aj v súčasných Konštitúciách. Neskôršie si to overíme. Ján Pavol II. žiada, aby smernice a priority, ktoré navrhuje vo svojom liste pre celú Cirkev na začiatku tretieho tisícročia, boli prispôsobené realitám rôznych spoločností. Preto okrem kontemplácie Kristov črt, vyzdvihnutých pápežom, dcéry kresťanskej lásky ho kontemplujú v črtách, ktoré objavili ich zakladatelia a sú vymenované v našich Konštitúciách. Sú to body, o ktorých vám v krátkosti poviem v tomto príhovore.

Nehovorím, že toto je prednáška. Skôr vám chcem ponúknuť pomôcku k osobnej úvahe. Preto vám priblížim viaceré aspekty, týkajúce sa predmetu "kontemplovať Kristovu tvár". Počas tohto prvého dopoludnia duchovných cvičení, venovaných výnimočne osobnej úvahe, môžete si z nasledovných bodov vybrať jeden, ktorý chcete prehliť.

Kontemplovať

Niektoré dcéry kresťanskej lásky, opierajúce sa o názor určitých odborníkov vinčentskej spirituality, nemajú rady výraz "kontemplovať Krista". Badajú tu odtieň pasivity a spojenie s kontemplatívnym životom, vlastným životnému štýlu odlišnému Spoločnosti, ktorá je spoločnosťou apoštolského života a ktorá ako taká, sa usiluje o svätosť napíňaním apoštolského cieľa. Myslím si, že súčasná duchovnosť prekonala tento odtieň pasivity, ktorú môže vyvolávať slovo "kontemplovať". Pre Jána Pavla II. toto slovo znamená: "naš pohľad zameraný na Pánovu tvár"⁵.

Exhortácia "*Vita Consecrata*" a nedávny dokument "*Znovu začať u Krista*" hovoria, ako má odpovedať zasvätený život na výzvy tretieho tisícročia. "*Vita Consecrata*" v prvej kapitole predstavuje Krista v úryvku z evanjelia o jeho premenení na hore Tábor ako ikonu, na ktorú sa majú upierať oči všetkých zasvätených "kontemplatívneho" ako aj "aktívneho" (apoštolského) života. V tejto evanjeliovej scéne sa nám ukazuje nielen Kristova sláva, ale tiež rozmer kríža, ktorý následne príde. Traja učeníci, ktorí vyšli na horu

⁵ Porov. NMI, č. 16.

a videli premenenú tvár Krista, chceli by zvečniť tento okamih: *"Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky..."* Ale Kristus im povedal, že musia "zostúpiť z vrchu", pretože ich čakajú ľudia a musia ho doprevádzať v jeho poslaní a kráčať s ním k Jeruzalemu.⁶ To znamená, že kontemplácia je nasmerovaná na nasledovanie Krista a na poslanie. Jeden latinský výraz hovorí: "contemplata aliis tradere" čo znamená, že druhým prinášame to, čo sme predtým kontemplovali.

My, zasvätení, máme zaviesť kontempláciu ako nápravu na modloslužbu činnosti, ktorá charakterizuje súčasnú spoločnosť: byť kontemplujúcimi v činnosti, alebo aktívnymi v kontemplácii. Nech je apoštolská činnosť podporovaná kontempláciou. Vtedy sa náš duch a srdce naučia vidieť a posúdiť udalosti vo svetle evanjeliových kritérií. Bez kontemplácie Krista nemôžeme mať pohľad viery. Bez pohľadu viery život postupne stráca svoj zmysel, tvár bratov a sestier sa zatemňuje, stráca sa v tme a je nemožné v nich spoznať Kristovu tvár.⁷ Toto sa nám pokúša vstúpiť *Vita Consecrata*, keď uvádza za východiskový bod pohľad na Premenenie, pretože *"Kristus, s ktorým sa stretávame v kontemplácii, je ten istý, čo žije a trpí v biednych"*.⁸

Svätý Vincent, kontemplatívny muž v činnosti

Označenie vlastnosti "kontemplatívny v činnosti", "aktívny v kontemplácii", "mystici lásky", atď., boli aplikované aj na sv. Vincenta a na sv. Lujzu.

Mohli by sme citovať mnohé úryvky z konferencií sv. Vincenta, kde nám odovzdáva kontemplatívny postoj, ktorý udržiava život tohto muža činnosti. Stačí citovať jeden príklad: viackrát v prednáške pre misionárov "o láske" vyjadril sa v prvej osobe, zhladal k nebu so zvolaním *"Ach, Spasiteľu!"*. Pripomeňme si niektoré z jeho výrazov: *"Pozrime sa na Syna Božieho. Ach, aké srdce lásky! Aký plameň lásky! Môj Ježišu, povedz nám aspoň trochu, prosím Ťa, čo Ťa pritiahlo z neba, aby si prišiel trpieť a znášať prekliatie zeme, tolko prenasledovaní a súžení, ktoré si pretrpel. Ach, Spasiteľu ! Ó,*

⁶ Porov. Mt 17, 1-9; VC 15.

⁷ Porov. "Znovu začať u Krista", č. 25.

⁸ VC 82.

prameň lásky zníženej až k nám a až k potupnému odsúdeniu. Kto viac miloval bližneho, ak nie ty? ... Kto by mohol milovať takým zvrchovaným spôsobom?... táto láska ho ukrižovala a priniesla nám obdivuhodne naše vykúpenie. Ach, páni, keby sme mali aspoň trochu lásky, zostali by sme so založenými rukami?... Ach, nie! Láska nemôže zostať nečinná.⁹" Tieto slová stačia k oprávnenému označeniu "mystik v činnosti". Kontemplácia Kristovej lásky bola dynamizmom, ktorá viedla nášho zakladateľa k láske k chudobným. Pretože citová a činná láska sú neoddeliteľné, navzájom sa obohacujú.

Preto správne povedal jeden veľký znalec francúzskej spirituality, keď hovoril o sv. Vincentovi: *"Nie chudobní ho viedli k Bohu, ale opačne - Boh ho viedol k chudobným... Ten, kto vidí svätého Vincenta viac filantropa ako mystika, predstavuje si Vincenta de Paul, ktorý nikdy neexistoval. Práve mysticismus nám dal najväčšieho z mužov činnosti."*¹⁰

Kontemplácia Krista dcérami kresťanskej lásky

Práve som povedal, že moderná spiritualita už prekonala chápanie kontemplácie ako niečoho exkluzívneho pre rehoľný život. Konštitúcie Spoločnosti používajú často slovo kontemplácia alebo podobné slová a nikto ich neobvinil, že nie sú Konštitúciami vlastnými pre Spoločnosť dcér kresťanskej lásky ako spoločnosti apoštolského života. Pripomeňme si niektoré odseky:

*"Sestry kontemplujú a nachádzajú Krista v srdci a živote chudobných."*¹¹

*"Sestry kontemplujú a hľadajú v Kristovi tieto dispozície (jednoduchosť, poníženosť a láska) a snažia sa uviesť ich do svojho života, čo ich zblízuje s najbiednejšími."*¹²

⁹ Coste XII, st. 264-265.

¹⁰ Brémond, *Literárne dejiny náboženského čítania vo Francúzsku*. I. Zväzok, 219, 228; 246-247.

¹¹ K 1.7.

¹² K 1.10.

Služba "živí ich kontempláciu a dáva zmysel ich spoločnému životu, tak isto aj ich vzťah k Bohu a spoločný sesterský život neustále oduševňuje ich apoštolský záväzok." ¹³

"Kontemplujú Krista v sebažertve jeho výkupného vtelenia a žasnú, že Boh v určitom zmysle nechce alebo nemôže byť oddelený od človeka. Od Syna Božieho sa učia ukazovať bratom a sestrám, ako Boh miloval svet." ¹⁴

"Apoštolská činnosť dcér kresťanskej lásky sa živí kontempláciou. Príklad im dáva so svojím Otcom intímne spojený Boží Syn, ktorý sa často utiahol k modlitbe." ¹⁵

"Venujú zvlášť pozornosť osobe Krista a jeho postojovi voči pokorným a utláčaným. V tomto pohľade na Ježiša Krista sa riadia príkladom a poučeniami Zakladateľov." ¹⁶

Rovnako, keď Konštitúcie predstavujú postavu P. Márie, pozývajú dcéry kresťanskej lásky "kontemplovať" ju ako: *Nepoškrvenú... Služobnicu... Matku Božiu* ¹⁷; zahľadieť sa na ňu ¹⁸ a uznať ju za učiteľku duchovného života. ¹⁹ Dve iné časti Konštitúcií upresňujú dcéram kresťanskej lásky neoddeliteľné spojenie medzi kontempláciou Krista a P. Márie a službou chudobným, medzi citovou a činnou láskou: *"Tá istá láska oživuje a usmerňuje ich kontempláciu i službu. Sestry duchom viery vedia, že v trpiacich ich čaká Boh."* ²⁰ *"Pre dcéry kresťanskej lásky je služba Kristovi v chudobných úkonom lásky – lásky súcitnej a činnej – ktorou sa riadia v živote."* ²¹ Život, ktorý podľa výrazu samotného sv. Vincenta, je definovaný ako "stav lásky", alebo "byť apoštolkami lásky".

Ako sme už povedali, pápež vo svojom liste pre Cirkev tretieho tisícročia vyzdvihuje hlavné smery, ktoré má každé spoločenstvo adoptovať do svojej konkrétnej reality. Ak použijeme

¹³ K 2.1.

¹⁴ K 2.2.

¹⁵ K 2.14.

¹⁶ K 2.15.

¹⁷ K 1.12.

¹⁸ porov. K 2.11.

¹⁹ porov. K 2.16.

²⁰ K 1.4.

²¹ K 2.9.

tento princíp na tému, ktorou sa zaoberajú dcéry kresťanskej lásky, tieto majú nielen kontemplovať "bolestnú" tvár Krista a tvár "vzkrieseného Krista - ako ich predstavuje pápež - ²², ale majú uprieť zrak naňho tak, "ako ho zjavuje Písmo a ako ho objavujú Zakladatelia: adorátora Otca, služobníka jeho úmyslu lásky, evanjelizátora chudobných."²³

Keď sa zahľadia pozorne dcéry kresťanskej lásky na tieto črty Kristovej tváre, nájdu ako sv. Vincent Krista "plného úžasnej úcty božstva a nekonečnej túžby dôstojne si ho uctiť, poznanie veľkosti jeho Otca, aby Ho obdivovali a neprestajne oslavovali." ²⁴; Krista, ktorý "povedal o sebe, že nehľadal svoju slávu, ale Otcovu. Všetko, čo urobil a povedal, bolo aby ho oslávil" ²⁵; Krista, ktorý sa ponížil, vzal na seba ľudskú prirodzenosť, aby splnil Boží plán spásy; Krista, ktorý prišiel na svet slúžiť a nie dať sa obsluhovať; ktorý je "zdrojom poníženej lásky"; Krista evanjelizátora chudobných, ohlasovateľa Božieho kráľovstva zvlášť chudobným a pre nich.

Spôsobom, akým dcéry kresťanskej lásky žijú neoddeliteľne kontempláciu a činnosť pohľadom upreným na Kristovu tvár a spoznávaním týchto konkrétnych črt, učia sa jednoduchosti, pokore a láske – čnostiam služobnice – závislosti, dôvere v Božiu Prozreteľnosť, disponovanosti k vôle Božej, horlivosti, ktorá ich stimuluje k evanjelizácii chudobných všestrannou službou.

V modernej spiritualite, ako aj v Konštitúciách a v duchovnosti dcér kresťanskej lásky, kontemplovať neznamená unikáť realite, alebo sa utiekať do uzatvoreného, dezinkarnovaného sveta. Kontemplovať znamená uprieť pohľad na Ježiša Krista, aby sme spoznali kritériá a postoje, ktoré orientovali jeho život a pokúsiť sa napodobniť ich vo svojom živote. Je to otázka viery a nie citov. Exhortácia *Vita Consecrata* nám pripomína, že "Pohľad, upretý na Pána, v apoštolovi neoslabuje vôľu slúžiť človeku; naopak, posilňuje ju, dáva jej novú schopnosť pôsobiť na dejiny, aby ich oslobodila od toho, čo ich znetvoruje." ²⁶ Keď kontemplujeme tvár ukrižovaného Krista, spoznávame na ňom božský obraz, zdeformovaný v tvárach

²² porov. NMI, č. 25-28.

²³ K 1.5.

²⁴ Coste XII., str. 108; Konferencia z 13. decembra 1658.

²⁵ Coste XII., str. 144; Konferencia z 21. februára 1659.

²⁶ VC, 75.

tolkých bratov a sestier trpiacich násilím a vojnou, tváre ponižovaných a vykorisťovaných žien a detí, smutné a unavené tváre vystaňovalcov, sklamané tváre opustených starcov.²⁷ Táto kontempovaná Kristova tvár je tá istá, ktorá žije a trpí v chudobných. V nich dcéry kresťanskej lásky spoznávajú trpiaceho Krista v agónii až do konca čias. Výzva ku kontemplatívnej dimenzii, k rozjímaniu a stíšeni, ku ktorému volá súčasná spiritualita, je tiež istým druhom liečby na vládnucu povrchnosť, závislosť, prílišnú aktivitu a materializmus.

Iné poučenia sv. Vincenta nám pomáhajú lepšie zamerať túto tému: *"Duchovný život je nutný, treba sa oň usilovať. Ak chýba, chýba všetko."*²⁸ *"Môžete rozjímať týmto spôsobom, ktorý je najlepší. Pretože netreba rozjímať tak, aby sme mali vznešené myšlienky, extázy a uchvátenia, ktoré sú viac škodlivé ako užitočné, ale len aby ste boli dokonalejšie a naozaj dobré dcéry kresťanskej lásky."*²⁹ *"Pri rozjímaní nám Boh dáva poznať, čo si praje od nás, aby sme robili a čomu sa vyhli."*³⁰ Preto pre nášho zakladateľa hlavný bod rozjímania spočíva v prijatí konkrétnych predsavzatí, ktorými sa stanú naše myšlienky a city účinnými.³¹

Kristus - centrum a základ nášho života

Všetko, čo som práve povedal, chce zdôrazniť dôležitosť dvoch bodov, ktoré vám následne priblížim. Prvý je základ pre revíziu Konštitúcií a druhý je návrh na toto prvé dopoludnie duchovných cvičení.

☛ Potreba centra

Keď Ján Pavol II. napísal tento pastorálny list pre tretie tisícročie, bol si vedomý veľmi vážnych a zložitých situácií, ktoré charakterizujú súčasnú dobu, ako aj výzvy a úlohy pre Cirkev. Ale predtým, ako nám navrhuje pastoračné smernice a priority, zveruje

²⁷ Porov. VC, 75.

²⁸ Coste XII, str. 131; konferencia z 21. februára 1659.

²⁹ Coste IX., str. 30; konferencia z 2. augusta 1640.

³⁰ Coste IX, str. 417; konferencia z 31. mája 1648.

³¹ porov. Coste IX, str. 30; konferencia z 2. augusta 1640.

nám svoje podstatné presvedčenie: "*Nezachráni nás nejaká formula, ale Osoba!*"³²

Osoba, Kristus, ktorý je Cesta, Pravda a Život.³³ Osoba, ktorá hovorí: "*Ja som vinič, vy ste ratolesti. Každý, kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; pretože bezo mňa nemôžete nič urobiť.*"³⁴ Je perlou, pre ktorú sa oplatí všetko predať a kúpiť si ju.³⁵ Je pevným základom, na ktorom treba budovať stavbu, schopnú odolať všetkým búrkam.³⁶ Jedine táto Osoba, Kristus, je uholným kameňom a "*Niet pod nebom iného mena, daného ľudom, v ktorom by sme mali byť spasení.*"³⁷

Zaiste, nemôžeme a nemali by sme žiť mimo udalostí vo svete a v Cirkvi. Ich radosti a nádeje, problémy, hľadania, objavy a neúspechy sú tiež našimi. Ak pozorujeme zasvätený život, zbadáme viac ako inokedy, situáciu neistoty voči budúcnosti. K overeniu stačí si prečítať mnohé vydané knihy a články na túto tému. Výzvy a otázky sú v nich hojnejšie ako istôt: o prestavbe, o globalizácii, inkulturácii, konzumizme, hedonizme, aktivizme, sekularizácii... Ak sa zameriame na Spoločnosť, musíme pridať všetko, čo sa dotýka zasväteného života vo všeobecnosti, starosť o formáciu, povolania, komunitný život, revíziu diel, inkulturáciu charizmy, atď.

Zložité problémy, ktorým musí čeliť Spoločnosť, ako aj možné riešenia, vyjadrujú sa opytovacími *príslovkami*: kde, ako, prečo, kedy... alebo *prídavnými menami*: dynamický, prorocký, inkulturovaný, decentralizovaný, zúčastnený... Sú to dôležité príslovky a prídavné mená, ktoré nám kladú bezpochyby otázky a vyžadujú si posúdenie, rozhodovanie, plánovanie a primerané spôsoby konania na miestnej, provinciálnej a generálnej rovine. Ale základný problém pre zasvätený život a Spoločnosť v súčasnosti sa vyjadruje *podstatnými menami*: Boh, Kráľovstvo, Kristus, nasledovanie, Duch, viera, nádej, láska, misia, chudobní, radikálnosť, vernosť, atď. Autentické oživenie zasväteného života a Spoločnosti, alebo ich ochabnutie, bezvýznamnosť alebo zánik

³² NMI, 29.

³³ porov. Jn 14, 6.

³⁴ Jn 15, 5.

³⁵ porov. Mt 13, 45-46.

³⁶ porov. Lk 6, 47-49.

³⁷ Sk 4, 12.

závisia od spôsobu, akým sa situujú voči týmto podstatám. To znamená skrátenými a jasnejšími slovami: či Kristus zostáva naďalej ich centrom a základom, alebo nie. *"Marta, Marta, staráš sa znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel."*³⁸

Obhajcovia prestavby zasväteného života vychádzajú z konštatovania viery, ktorá prechádza krízou a zo spirituality, strácajúcej hĺbku. Preto kladú ako prvý stĺp konštrukcie v tejto "prestavbe" osobu Ježiša Krista, zjednotenie s ním vo viere a účasti na jeho živote a misii. V dobe rozptýlenia, nespočetných ťažkostí a návrhov je naliehavé nestrátiť z pohľadu centrum, stred – osobu Ježiša Krista, podstatu, od ktorej prídavné mená a príslovky získavajú zmysel a hodnotu. Nech nám stromy nezabraňujú v pohľade na les.

Konštitúcie chcú, aby toto bolo jasné od začiatku: *"Pravidlom dcér kresťanskej lásky je Kristus."* Prehlásenie sa vzťahuje nie natoľko na jeho učenie, ako na jeho Osobu. Kristus ako centrum, základ, vzor a zmysel života dcér kresťanskej lásky. Ježiš povedal svojim učeníkom "Podte za mnou" a oni sa nestretli s knihou, ale s Osobou.

Jedným z presvedčení, ktoré sv. Vincent viac vstúpil prvým sestrám bolo, že keď slúžia chudobným, slúžia Kristovi. Povolanie je vždy volanie – odpoveď k nasledovaniu Krista. Môže sa stať, že niektoré dcéry kresťanskej lásky identifikujú prvé volanie – odpoveď so službou chudobným. Ale hneď zbadajú, že tento motív nestačí a jedine služba chudobným neopravňuje vstúpiť do Spoločnosti, pretože mnohé inštitúty im tiež slúžia. Prichádzate do Spoločnosti, aby ste boli dobrými kresťankami, aby ste nasledovali Krista a pokračovali v jeho poslaní evanjelizátora a služobníka chudobných; s duchom, ktorý dáva vlastné zafarbenie tomuto nasledovaniu Krista. Tento duch je ovocím kontemplácie Krista v konkrétnych črtách tak, ako ho zjavuje Písmo a ako ho spoznali Zakladatelia.³⁹ Tento Kristus je pravidlom, centrom, základom a dôvodom bytia DKL.

☪ **Cítová a činná láska**

Cieľom úvahy tohto posledného bodu je motivovať vás a pomôcť vám v osobnej meditácii pred vyloženou Najsv. Sviatosťou

³⁸ Lk 10, 41-42.

³⁹ Porov. K 1.5; 1.10; 2.2.

Oltárnou dnes dopoludnia. Vychádzam z dvoch veľmi známych textov sv. Vincenta:

- V konferencii z 9. februára 1653, jedna z troch, ktoré sv. Vincent podal sestram o "duchu Spoločnosti", zakladateľ sa pýta: Aký je tento duch dcér kresťanskej lásky? Hneď odpovedá: *"Milé sestry, je to láska k nášmu Pánovi."* Celá konferencia je vysvetľovaním spôsobu, ako treba prejavíť túto lásku. Pokračuje: *"Je však potrebné, aby ste vedeli, že ho možno milovať dvojakou láskou, a to: láskou citovou, zmyslovou a láskou činnou. Citová láska sa prejavuje nežnosťou. Máte milovať Ježiša nežne, vnútorne, ako dieťa, ktoré sa nevie odtrhnúť od svojej matky a keď sa táto vzdiali, volá za ňou "Mama!" Práve tak aj srdce, ktoré miluje svojho Ježiša, nestrpí jeho vzdialenosť, usiluje sa pri ňom zostať, k nemu sa túliť s touto citovou láskou, ktorá potom privádza lásku činnú. Citová láska nestačí, je potrebná láska činná. Prvá musí prejsť v druhú, ku konaniu skutkov lásky, má sa prejavovať v radosnej, hrdinskej, stálej a láskavej službe chudobným. Z tejto dvojitej lásky pozostáva vlastne život dcéry kresťanskej lásky, lebo byť ňou znamená nežne a vytrvale milovať Spasiteľa: nežne ho miluje, keď s radosťou naň myslí, hovorí o ňom, keď je plná potechy pri rozjímaní o ňom: Akože, môj Spasiteľ ma povolal, aby som mu slúžila v osobe chudobných! Ach, aké to šťastie pre mňa!"* Láska dcér kresťanskej lásky sa neprejavuje iba v nežnosti, je aj činná, lebo účinne slúži chudobným telesne a duševne."⁴⁰

Pripomienkou týchto slov sv. Vincenta chcem zdôrazniť, že podľa nášho zakladateľa citová láska k nášmu Pánovi je potrebná. Nežná láska, ktorá prýšči z hlbín nášho srdca, pretože táto citová láska stimuluje, ("vytvára") lásku k chudobným a robí ju účinnou. Ale potrebné sú oba druhy lásky, tvoriace život dcér kresťanskej lásky. Z toho dôvodu, keď sv. Vincent hovorí k sestram "o duchu Spoločnosti", hovorí im *"spočíva v láske nášho Pána, v láske k chudobným, v láske medzi vami, v pokore a jednoduchosti"*.⁴¹

⁴⁰ Coste IX, str. 592-593; konferencia z 9. februára 1653.

⁴¹ Coste IX, str. 595-596; konferencia z 9. februára 1653.

Niektorí znalci sv. Vincenta vo svojich komentároch o jeho slovách vyzdvihujú vo všeobecnosti činnú lásku. Máme dojem, že podceňujú citovú lásku, že jediná vec je rozhodnutie a pôsobenie v prospech chudobných, akoby fakt, že hovoríme o pocitoch, srdci (nežnosti a lásky ku Kristovi) nebolo potrebné, akoby bolo potrebné skryť ich, pretože sa za to červenáme, alebo pretože máme strach, že budeme zaradovaní k sentimentálom. Sv. Vincent napísal sv. Lujze: *"Boh je láska a chce, aby sme k nemu šli cez lásku."* ⁴² Nepokúšam sa nakloniť váhy na stranu citovej spirituality, oddelenej od záväzku slúžiť chudobným. Taký postoj by nebol evanjeliový, ani vinctenský. Ale chcem jasne potvrdiť nutnosť kultivovať a prejavovať najautentickejšie pocity srdca, tie, ktoré vychádzajú z viery, nádeje a lásky. Potreba nespočetne krát opakovať: Ježišu, verím v teba, dôverujem ti, milujem ťa z celého svojho srdca." Sám Ježiš spojil celý zákon a prorokov do dvoch prikázaní: *"Milovať budeš Pána, svojho Boha z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle: hľa prvé a najväčšie prikázanie. Druhé je mu podobné: milovať budeš svojho blížneho, ako seba samého."* ⁴³ Svojim učeníkom prehlásil: *"Tak ako mňa miluje Otec, aj ja milujem vás..." volám vás svojimi priateľmi."* ⁴⁴ Trikrát sa opýtal Petra: *"Miluješ ma?"* a trikrát počul odpoveď: "Pane, ty vieš, že ťa milujem." ⁴⁵

Áno, treba povedať Kristovi, že ho milujeme. Ak sú tieto slová pravdivé a vychádzajú z hĺbky srdca, budú nás viesť k odhaleniu iných idolov, "modiel" a usmernia naše city, aby sa neobmedzili len na sterilné slová: "Pane, Pane..." Teda, nepochybujte o tom. Ak je citová láska ku Kristovi pravdivá, vytvára, podporuje a rozvíja činnú lásku k chudobným. Bez citovej lásky sa činná láska oslabuje a stráca, alebo sa zužuje na horizontálny humanizmus. Tak isto citová láska sa stáva sterilným spiritualizmom bez overenia v činnosti. Život a citované slová sv. Vincenta sú dôkazom potreby týchto dvoch neoddeliteľných rozmerov lásky. Preto je "mystikom v činnosti a kresťanskej láske".

Milovať Krista nespočíva len v spomínať si naň, obdivovať jeho diela, ako môžeme obdivovať dejinné postavy (svätých, dobrodincov,

⁴² Coste I, str. 86; list sv. Lujze, okolo r. 1630.

⁴³ Mt 22, 37-39.

⁴⁴ Jn 15, 9-14.

⁴⁵ porov. Jn 21, 15-17.

filozofov, umelcov...). Nemilujeme myšlienku, milujeme osobu. A Ježiš je živý, je zmŕtvychvstalý, zostáva s nami až do konca čias. Pozýva nás, aby sme zostali v jeho konkrétnej, ľudskej, stelesnenej láske, akou bola jeho láska. Najväčší dôkaz o tejto láske nám podal tým, že sa stal jedným z nás, aby nám zjavil a sprítomnil Otcovu a svoju lásku a že zomrel na kríži. Zasvätený život môže sa chápať len v tejto láske ku Kristovi, ktorý nás "zviedol" a my sme sa ním nechali zviazať.⁴⁶ Aký je teda iný význam pečate Spoločnosti, ak nie ten, že láska ukrižovaného Krista, ktorý zapalať srdcia dcér kresťanskej lásky a pobáda ich milovať chudobných v Kristovej láske?

- Druhý text sv. Vincenta je rovnako známy ako predchádzajúci. Hovorí: *"Láska je nekonečne vynaliezavá."*⁴⁷ Aj tu známe komentáre tejto vety pokúšajú sa vyzdvihnúť sociálny aspekt. Zabúdajú pritom na jeho mystický a duchovný význam a izolujú ho od pôvodného kontextu.

Sv. Vincent povedal túto vetu pri povzbudení jednému zomierajúcemu seminaristovi. Pozýval ho, aby prosil Boha o odpustenie za svoje hriechy a zveril sa jeho nekonečnému milosrdenstvu a добрote. Ale predovšetkým ho povzbudzoval k úkonom lásky: *"Ach, Bože môjho srdca!"... ako by som mohol priať dobro niekomu inému ako Tebe? Vari sebe? Ach, moje jediné dobro! Ach, nekonečná добрota! Kiež by som mal k Tebe toľko lásky ako všetci serafíni. Ach, môj Bože, pred nebom a zemou dávam ti svoje srdce také, aké je."*⁴⁸ Sv. Vincent pokračuje a pripomína tomuto bratovi, že Boh je Láska a stvoril nás na svoj obraz, t. j. aby sme milovali. A keď hriech porušil našu podobnosť s Bohom, jeho Syn sa vtelil, aby obnovil lásku medzi Bohom a stvoreniami. Navyše Kristus nás nekonečne miloval a predtým, ako sa vrátil k svojmu Otcovi, vynašiel Eucharistiu, kde zostáva pri nás navždy, pretože *"láska je nekonečne vynaliezavá"*.⁴⁹ Tomuto zomierajúcemu seminaristovi dáva ešte dve povzbudenie. *"Verte, že najväčší dar, ktorý by ste mu mohli obetovať, je vaše srdce. Nechce od*

⁴⁶ porov. Jer 20, 7.

⁴⁷ Coste XI, str. 146. Povzbudenie pre jedného zomierajúceho brata, 1645.

⁴⁸ Idem.

⁴⁹ Idem, 146.

vás nič iné."⁵⁰ Pridáva: ak vám v tej chvíli spôsobuje ťažkosti utvoriť úkony viery a ľútosti, *"idte na ne cez lásku. ved' nie sú ničím iným."*⁵¹

Pripomienkou týchto dvoch textov sv. Vincenta musíme opäť uznať, že mysticizmus nám dal najväčšieho muža činnosti. Citová láska ku Kristovi vzbudila jeho činnú lásku a rozhodnutie slúžiť chudobným. Preto *"z tejto dvojitej lásky pozostáva život sestry kresťanskej lásky."*⁵²

Áký je môj úmysel dnešnou pripomienkou slov sv. Vincenta? Akú majú spojitosť s úlohou, ktorú máte zrealizovať počas tohto zhromaždenia?

Mnohé charizmy, ktoré sa objavili v Cirkvi počas storočí, sú prejavom rôznych spôsobov kontemplácie a nasledovania Krista, inšpirovaných Duchom Svätým rôznym zakladateľom. Vy idete prevádzať revíziu Konštitúcií a Štatútov, aby ste vyjadrili v dynamickej vernosti sv. Vincentovi a sv. Lujze a s pozornosťou na znamenia čias, dnešný vlastný spôsob dcér kresťanskej lásky v nasledovaní Krista. K dosiahnutiu tohto cieľu treba, aby ste upreli svoj pohľad na Krista a boli ste v súlade s črtami, ktoré naši zakladatelia na ňom spoznali. A navyše: máte zakúsiť, že Kristova láska vás pobáda. Túto Kristovu lásku máte sprítomniť medzi chudobnými. Počas celej práce, ktorá vás čaká, musíte si teda stále klásť túto otázku: pomôžu nám tieto výrazy Konštitúcií viac milovať Krista, lepšie mu slúžiť v súčasnosti v osobe chudobných? Nepochybujte o tom, drahé sestry: veľká láska sv. Vincenta sv. Lujzy ku Kristovi a k chudobným - citová a činná láska – boli pôvodom Spoločnosti. Podobná láska vás uschopní dobre ukončiť úlohu, ktorú máte splniť počas tohto zhromaždenia. Ved' nejde iba o revíziu textov, ale predovšetkým o oživenie lásky ku Kristovi, prejavenej rôznymi spôsobmi služby chudobným.

P. Fernando QUINTANO, CM
Generálny direktor

⁵⁰ Idem, 147.

⁵¹ Idem.

⁵² Coste IX, str. 593; konferencia z 9. februára 1953.

Menovania

MOZAMBICKÁ PROVINCIA: Sestra Felismina SAMBU bola 14. novembra 2002 menovaná vizitátorkou na tri roky

PROVINCIA SEVILLE: Sestra Maria del Pilar RENDÓN de DUEÑAS bola menovaná vizitátorkou (31. 01. 2003) namiesto sestry Any Teresy FRANCO.

ŠVAJČIARSKA PROVINCIA (francúzsky hovoriaca časť): Sestra Pia HUMBEL bola znovu vymenovaná vizitátorkou na tri roky (26. 02. 2002).

RÍMSKA PROVINCIA: Sestra Béatrice PRIORI bola znovu vymenovaná vizitátorkou na tri roky (24. 01. 2003).

SARDÍNSKA PROVINCIA: Sestra Rosina DESSI bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Márie SECHI (26. 02. 2003).

NEAPOLSKÁ PROVINCIA: Sestra Vittoria CAMIOLO bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Venery CASCINO (05. 03. 2003).

VARŠAVSKÁ PROVINCIA: sestra Stanislawa Celina KOKOSZA bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Boženy DLUGOWSKEJ (22. 02. 2003).

PROVINCIA RECIFE (BRAZÍLIA): sestra Mária José DANTAS COUTINHO bola znovu vymenovaná vizitátorkou na tri roky (11. 12. 2002).

PROVINCIA RIO DE JANEIRO (Braz.): Sestra Irma Jeny BORGES DA SILVA bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Zenóbie GONCALVES TORRES (16. 01. 2003).

PROVINCIA FORTALEZA (Braz.): Sestra Raimuna Corina DE SOUSA BASTOS bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Iñes de BARROS LIMA (04: 03. 2003).

PROVINCIA BOGOTA (Kolumbia): Sestra Hilda APONTE SOLER bola znovu vymenovaná vizitátorkou na tri roky (05: 02: 2003).

PARAGUAJSKÁ PROVINCIA: Sestra Mária Elisa ORTIZ BENITEZ bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Teodory ESCOBAR (12. 03. 2003).

JAPONSKÁ PROVINCIA: Sestra Madeline HARA bola menovaná vizitátorkou namiesto sestry Xavier IMOTO (26. 02. 2003).

★★★★★

EKVÁDORSKÁ PROVINCIA: Otec Gonzalo MARTINEZ SALAME bol menovaný Direktorom dcér kresťanskej lásky na tri roky (12.12. 2002).

KANÁRSKA PROVINCIA: Otec Tomáš PERIBAÑEZ bol znovu menovaný Direktorom dcér kresťanskej lásky na tri roky (17.03.2003).

THAJSKÁ PROVINCIA: Otec Danilo ABOGADO bol menovaný Direktorom dcér kresťanskej lásky 01. 02. 2002.

Mariánska spiritualita a vincentská charizma

P. Corpus DELGADO, C.M.
Paríž, 13. júla 2002

Najskôr chcem úprimne poďakovať P. Benjamínovi ROMO a Pripravnej komisii tohto Vincentského mesiaca, že ma pozvali, aby som sa s Vami podelil o niekoľko úvah o mariánskej duchovnosti vo vincentskej charizme.

Úvod

Považoval som za dobré zamerať nasledovnú úvahu na dve základné jadrá, ktoré tvoria dve časti tohto príhovoru (schéma vám pomôže lepšie sledovať).

1. Ktoré sú inšpiračné zdroje mariánskej duchovnosti vo vincentskej charizme ?

2. Akú formu dať dnešnej mariánskej duchovnosti, ktorú žijú vincentské laické združenia?

Najskôr vám poviem niekoľko úvah o ponímaní mariánskej duchovnosti.

Mariánska duchovnosť

P. Róbert Maloney opísal **spiritualitu** nasledovne: *"Je to osobný spôsob spojenia s Bohom, ale aj osobný spôsob priblíženia sa ku stvoreným veciam. Je to inšpirácia ako zdroj aktivity. Táto vízia je žriedlom dynamizmu. Usmerňuje ho zvláštnym smerom a uschopňuje ľudskú bytosť povzniesť sa nad seba samú. Pre kresťana je to určitý spôsob pohľadu na Krista, spájania sa s Ním a veľkodušného obetovania sa v službe Božieho kráľovstva."*¹

¹ R. Maloney, *"Cesta k chudobným. Spiritualita sv. Vincenta de Paul"* Desclée de Brouwer, 1994, str. 9 v slovenčine.

Spiritualita vyjadruje vzťah k životu podľa *Ducha* nasledovaním Krista, k novému spôsobu *bytia a života v Pánovi*.

Následne hovoriť o mariánskej spiritualite neznamená hovoriť o všetkých zbožných úkonoch úcty k Panne Márii. Hovoriť o **mariánskej spiritualite znamená nájsť v Panne Márii inšpiráciu k nasledovaniu Krista**. Pretože kresťanstvo nespočíva vo formulách, v ideológii, alebo poňatiach. Ide v prvom rade o dar, prítomnosť, skúsenosť, život. Postava P. Márie je pozvaním a inšpiráciou k stelesneniu čnosti a kresťanských hodnôt. Mária je nám svojimi postojmi navrhovaná za najdokonalejšiu učeničku Krista a prvú kresťanku, *"pretože v konkrétnych životných podmienkach úplne a slobodne prijala Božiu vôľu, prijala slovo a uviedla ho do praxe, bola inšpirovaná vo svojej činnosti láskou a duchom služby: súhrnom, bola prvou a najdokonalejšou nasledovníčkou Krista. Všetko toto má univerzálnu a stálu hodnotu."*²

"Mária je dokonalým stelesnením kresťanskej spirituality."¹³

Podľa výrazu Pavla VI.⁴ **je učiteľkou duchovného života**. V tomto zmysle Cirkev ju nazýva vzorom kresťana a vzorom Cirkvi: *"Ako to učil už svätý Ambróz, Bohorodička je predobrazom Cirkvi, a to v poriadku viery, lásky a dokonalej jednoty s Kristom."*⁵ *"A tak Mária, dcéra Adamova, súhlasiac so slovom Božím, stala sa Matkou Ježišovou. Nehatená nijakým hriechom, z celého srdca prijala spasiteľnú vôľu Božiu a celkom sa zasvätila ako služobnica Pánova osobne a dielu svojho Syna. Pod jeho vedením a spolu s ním sa z milosti všemohúceho Boha dala do služieb s tajomstva vykúpenia."*⁶ Mária je dokonalá nasledovníčka Ježišova, nasleduje ho od zvestovania Anjela až po kríž. *"Toto spojenie matky so Synom na diele spasenia sa prejavuje od času panenského počatia Krista až do jeho smrti."*⁷ Mária sa nechala bezvýhradne viesť Duchom: bola plná Ducha Svätého; jej život bol životom v Duchu.⁸

² Marialis Cultus, č. 35.

³ S. GALILEA, Cesta spirituality, Bogota, Vydav. Paulinas, 1982, str. 104.

⁴ Marialis Cultus, 21.

⁵ Lumen Gentium, 63.

⁶ Lumen Gentium, 56.

⁷ Lumen Gentium, 57.

⁸ Treba zdôrazniť spojenie P. Márie s duchovným životom: *"Ak kresťanský život je otvorením sa Božiemu kráľovstvu, Mária je pannou, chudobnou, ktorá sa Mu*

V Cirkvi mariánska spiritualita spontánne sa rozvinula od prvých storočí. Kresťania rôznych dôb navrhli formy, motívy a prejavy v súlade s osobitosťami každej doby. *"Mária je milosť, ktorá stále živila duchovný život veriacich."*⁹ To isté platí pre Vincentskú rodinu. Preto je nevyhnutné, aby sme sa priblížili k inšpiračným prameňom mariánskej spirituality vo vincentskej charizme a videli následne, ako môžeme podporovať v samotných vincentských združeníach mariánsku spiritualitu, ktorá by bola **živá v dnešnej dobe**.

INŠPIRAČNÉ ZDROJE MARIÁNSKEJ SPIRITUALITY VO VINCENTSKEJ CHARIZME

Nebudeme sa zdržiavať teraz pri obsahu a dosahu výrazu *vincentská charizma*.¹⁰ Dovoľte mi pripomenúť vám tri užitočné upresnenia pre našu prácu.

a. Pod **vincentskou charizmou** rozumieme dar Ducha Svätého, vzbudeného Bohom v jeho Cirkvi pre Vincenta de Paul a Lujzu de Marillac; dar Ducha, o ktorý sa delia všetci tí, ktorí ich nasledujú v rôznych inštitúciách a združeníach, čo vznikli z ich inšpirácie a ktoré sa usilujú túto charizmu žiť, zachovať, prehĺbiť a stále ju rozvíjať v súlade so stálym rastom Kristovho Tela.¹¹

b. Hoci slovo **vincentská** pochádza etymologicky z mena Vincent (Vincentius), nemôžeme odvodzovať osobitosť vincentskej charizmy

úplne otvára, výnimočným spôsobom. Ak je kresťanský život životom v Kristovi, Mária je veriacou, ktorá má účasť na diele spásy Pána cestou vernosti, počúvania a vytrvalosti. Ak je život v Duchu, Mária je prvým stvorením, na ktorom sa vylial Duch Boží, aby konala novým srdcom, aby ju viedol k svedectvu Krista a na chválu Božiu, ktorý vstupuje do dejín." S. DE FIORES, Nový slovník spirituality (S. DE FIORES, T. GOFFI, A. GUERRA, dir) Madrid, Vyd. Paulinas, 1991, str. 1162.

⁹ T. GOFFI, Nový slovník mariológie (S. DE FIORES, S. MEO, E. TOURON, dir) Madrid, Saint Paul, 1998, str. 668.

¹⁰ O vinc. charizme boli vydané početné štúdiá v týchto posledných rokoch. Porovnaj AA.VV. Vincentská charizma. Spomienka a prorocstvo. Salamanka, CEME, 2001.

¹¹ Porov. Mutuae Relationes, 11. Evangelica Testificatio, 11. Porov. J. ELIZONDO, Charizma a vincentský duch, VICENTIANA (1998), str. 323-340.

len z osobnosti Vincenta de Paul. Nemôže sa chápať bez originálneho príspevku Lujzy de Marillac. Čím viac sa študuje vzťah medzi **Vincentsom de Paul a Lujzou de Marillac**, tým je ťažšie pripísať jednému z nich inšpiráciu vinčentskej charizmy.

c. Konfigurácia (rozloženie) vinčentskej charizmy nespadá výlučne len do doby zakladateľov. Charizma je **dynamickou realitou**, nanovo vytváranou v každej dobe, prehĺbovanou a neustále obohacovanou vitalitou odpovedí každej osoby, každej komunity a každého združenia vo vernosti Duchu Svätému.

Po takto sformulovaných upresneniach zamierime sa teraz na našu tému. Ktoré sú inšpiračné zdroje mariánskej spirituality vo vinčentskej charizme?

Rozviním štyri:

1. Život P. Márie, tak, ako nám ho približuje evanjelium.
2. Viera Cirkvi, ktorá nám poukazuje na Máriu ako jej najvýnimočnejší úd.
3. Skúsenosť Vincenta de P. a Lujzy de Marillac.
4. Skúsenosť Vinčentskej rodiny, vychádzajúcej zo zjavení Kataríny Labouré.

Hoci sú to rozličné oblasti, myslím si, že z týchto prameňov čerpá Vinčentská rodina svoju spiritualitu.

1. ŽIVOT PANNY MÁRIE

V dobe sv. Vincenta a sv. Lujzy, v dobe zjavení Kataríny Labouré, ako aj v súčasnosti, pravá mariánska spiritualita sa musí živiť z osobného a úprimného stretnutia s Pannou Máriou, zo stáleho kontaktu s **Evanjeliom**.

*"Napokon chceme zdôrazniť, že terajšia ako i predchádzajúca doba, je povolaná k overovaniu svojho vlastného poznania reality Božím Slovom a... aby čelila jej antropologickým predstavám a problémom, ktoré vyplývajú z postavy Panny, takej, aká je približená v Evanjeliu."*¹²

¹² Marialis Cultus, 37.

Nie je veľa úryvkov Nového Zákona o Panne Márii. V listoch nachádzame len jeden text, u Galaťanov 4, 4. Tiež v Skutkoch apoštolov 1, 14. Dve pripomienky v evanjeliu sv. Marka 3, 31-35 a 6, 3. Dva úryvky v evanjeliu sv. Jána 2, 1-12; 19, 26-27. Najviac detailov sa opakuje v evanjeliu o Ježišovom detstve: Mt 1-2; Lk 1-2.

a) Mária v dejinách spásy

Úloha P. Márie v dejinách spásy môže byť priblížená dvomi výrazmi, ktoré nachádzame v evanjeliu sv. Lukáša:

- *Služobnica Pána* (Lk 1, 38). Mária je vyvolený nástroj Boží pre splnenie jeho úmyslov; zostáva stále verná svojmu poslaniu.

- *Požehnaná medzi ženami* (Lk 1, 42). Mária nie je len vyvolená spomedzi svojich vrstovníčok. *"Požehnanie hovorí o účasti na mesiánskych dobrách a prispieva k diele spásy. Toto sa nemôže zúžiť na porodenie plodu jej lona, ale vo svetle udalostí Starého Zákona hovorí, kde je otázka oslobodzujúcich skutkov; všetky dôsledky, ktoré nesie v sebe fakt, že je matkou osloboditeľa – Mesiáša."*¹³

Poslanie P. Márie v dejinách spásy môže byť tiež prehíbené slovami proroka Simeona (Lk 2, 35), udalosťou nájdenia Ježiša v chráme (Lk 2, 48) alebo dvomi udalosťami z evanjelia sv. Jána, ktoré sa viažu k "hodine" (Jn 2, 1-12 a Jn 19, 26-27).

b) Mária, vzor pre Boží ľud

Počas verejného života Ježiša evanjeliá nám predstavujú P. Máriu ako matku, ktorá sa stáva učeníčkou (Lk 8, 19–20; 11,28).

Evanjelisti Lukáš a zvlášť Ján nám predstavujú črty Máriinej osobnosti ako dokonalej kresťanky a vzor pre celý Boží ľud, pre Cirkev. *"Všetky charakteristické duchovné dimenzie mystickej línie chudobných Jahveho v Starom Zákone, ktoré budú neskôr schválené v evanjeliových blahoslavenstvách, sa sústreďujú v Márii a tvoria jej duchovný portrét: chudoba (Lk 1, 48), služba (Lk 1, 38, 48; Jn 2, 5), bázeň Božia (Lk 1, 29, 50), vedomie vlastnej krehkosti (Lk 1, 52), zmysel pre spravodlivosť (Lk 1, 35), solidarita s Božím*

¹³ S. DE FIORES, o. c. str. 1160. Porov. Dt 28, 4; Sdc 5, 24; Jdt 13, 18; 15,12.

ľudom (Lk 1, 52-55), radosť (Lk 1, 28, 47), otvorenosť a disponovanosť na Boží plán (Lk 1, 35, 51), dôvera v realizáciu prísľubov milosrdného a verného Boha (Lk 2, 19.51). Všetky tieto postoje poukazujú na hĺbku viery P. Márie v súlade s biblickou úctou Starého Zákona. Chválospev – Magnifikat, je piesňou chudobných, spojených zo všetkých bodov biblických dejín, pravého a duchovného Izraela, dediča mesiánskych prísľubov. Predstavuje Máriu ako dcéru Siona, "zostatku" komunity Izraela, ktorý dosiahol svätosť, a je pripravený prijať mesiánsku radosť a realizovať spásanosnú prítomnosť Boha uprostred ľudstva." ¹⁴

c) Mária, hodná chvály

Lukášovo evanjelium pozýva kresťanov k Máriinej oslave: "Od tejto chvíle blahoslovit' ma budú všetky pokolenia" (Lk 1, 48), aby sa pripojil k Izraelu a povedal jej "požehnaná" (Lk 1,42); uznajúc v nej Božie pôsobenie, ktorý si ju vybral, aby mala rozhodujúcim spôsobom účasť na jeho pláne spásy.

d) Mária, prijatá ako Matka

Jánovo evanjelium volá všetkých tých, ktorí nasledujú Ježiša, aby prijali Máriu za Matku: "Od tejto chvíle si ju vzal učeník k sebe." (Jn 19, 27). Čo sa týka Ježišovho učeníka, prijatie jeho Matky vo viere sa nachádza medzi všetkým dobrom, všetkými vecami, ktoré vyplývajú zo skutočnosti: byť spojený s Ním.¹⁵

Ako vidíme, Nový zákon nám podáva podstatné prvky k vytváraniu mariánskej duchovnosti: "Čítanie Svätého Písma, pod vplyvom Ducha Svätého, pričom sa nezabúda na nadobúdanie poznatkov ľudských vied a rôznych situácií súčasného sveta, bude viesť k spoznaniu, že Mária môže byť považovaná za zrkadlo, odrážajúce nádeje ľudí našich čias." ¹⁶

¹⁴ Tamtiež, str. 1161.

¹⁵ "Udalosť opísaná Jánom má spásanosnú, mesiánsku, cirkevnú a univerzálnu dôležitosť; je to udalosť zjavenia, intímne spojeného s "hodinou". Učeník má typologický, reprezentatívny význam." S. DE FIORES, o. c. str. 1162

¹⁶ Marialis Cultus, 37.

2. VIERA CIRKVI

Cirkev je sviatosť Krista a tých, ktorí ho nasledujú. Je to hlavné a najautentickejšie miesto stretnutia sa s Otcom. Cirkev je "vlasťou", privilegovaným miestom, kde sa nachádza a pôsobí Duch Svätý.¹⁷

Vo všetkých historických dobách sa objavilo pokušenie kresťanstva a duchovnosti bez Cirkvi a bez skúsenosti, ktorú nám ponúka. Avšak práve toto kritérium cirkevného spoločenstva konfrontuje našu osobnú kresťanskú skúsenosť s evanjeliom a s Ježišovou praxou, aby nebola sektárska alebo subjektívna. Cirkevné spoločenstvo dáva nám k dispozícii veľkú duchovnú tradíciu kresťanstva a navrhuje nám živých svedkov, ktorí nasledujú Ježiša, vzbudzovaných Duchom Svätým.

V spoločnom slávení viery, v prehlbovaní Božieho Slova, v spoločnej odpovedi kresťanov, ktorú cirkevné spoločenstvo vedie svojich členov k životu v Bohu a vo vzájomnej pomoci.

II. vatikánsky koncil venoval 8. kapitolu konštitúcie LUMEN GENTIUM Panne Márii: Blahoslavená Panna Mária, Matka Božia, v tajomstve Krista a Cirkvi. *"Keďže je to plod dvoch tendencií, kapitola predstavuje P. Máriu veľmi pekne, pozitívne, vyrovnane, biblicky, ekumenicky a cirkevne. Naozaj, je ťažké písať s väčším podkladom evanjelií, väčšou teologickou istotou a silou. Vyzdvihuje sa v nej neporovnateľná úloha Márie v dejinách spásy, ale vždy vo vzťahu s Kristom a s Cirkvou."*¹⁸

Pavol VI. vydal v r. 1974 apoštolskú exhortáciu *Marialis Cultus*. Aktualizuje doktrínu II. vatikánskeho koncilu o Panne, objasňuje podstatný vzťah Panny k Spasiteľovi a označuje línie duchovnosti a mariánskeho kultu, navrhuje P. Máriu za vzor: Panna, ktorá počúva, ktorá sa modlí, ktorá obetuje, Panna a Matka.

V r. 1987 vydal Ján Pavol II. encykliku *Redemptoris Mater* "na povzbudenie nového prehĺbeného štúdia o tom, čo koncil povedal o blahoslavenej Panne Márii, Matke Božej v tajomstve Krista a Cir-

¹⁷ Porov. S. GALILEA, o. c. str. 66-68.

¹⁸ F. M. LOPEZ MELUS, Mária z Nazaretu, pravá učeníčka. Salamanka, Vydav. Sigueme, 1999, str. 335.

kvi... Tu ide nielen o vieroučnú doktrínu, ale tiež o život a teda autentickú "mariánsku spiritualitu".¹⁹

Autentická mariánska spiritualita musí ísť čerpať k tomuto prameňu, ktorým je viera Cirkvi, stále premyslená a preformulovaná v dokumentoch jej magistéria. Nie je možné budovať autentickú mariánsku spiritualitu na okraji alebo mimo Cirkvi, a ešte menej proti nej.

3. SKÚSENOŠŤ VINCENTA DE PAUL A LUJZY DE MARILLAC

My, ktorí tvoríme súčasť Vincentskej rodiny, musíme sa stále vracieť k skúsenosti Vincenta de Paul a Lujzy de Marillac. Máme žiť, zachovať, neustále prehľbovať a rozvíjať vincentskú charizmu.²⁰

Priblížme sa k ich skúsenosti. Táto skúsenosť musí inšpirovať našu mariánsku spiritualitu.

3.1. SKÚSENOŠŤ VINCENTA DE PAUL

André Dodin pri predstavení mariológie sv. Vincenta, napísal: « *Zaiste, je z rodiny,* » mohli si myslieť duchovní učitelia veľkého storočia, keď prechádzal okolo P. Vincent de Paul, *"ale je to chudobný príbuzný* »²¹

Doba sv. Vincenta je zvlášť poznamenaná reakciou katolíkov voči reformovaným²². Preto sa rozmnožili prejavy zbožnosti, niekedy prehnané. Ľudovít XIII. zasvätil Francúzske kráľovstvo Panne Márii

¹⁹ Redemptoris Mater, 48.

²⁰ Porov. Mutuae Relationes, 11. Evangelica Testificatio, 11.

²¹ A. DODIN, Mariánsky kult a náboženská skúsenosť P. Vincenta de Paul. VINCENTIANA (1975), p. 207-225. Iné štúdiá na túto tému: J. P. RENOARD. Mariánsky zmysel v duch. Skúsenosti sv. Vincenta v AA.VV. Zjavenia P. Márie sv. Kataríny Labouré, Salamanka, Vyd. CEME, 1981. V. de DIOS "Marianismo Vicentino" v AA.VV. Slovník duchovnej vincentskej spirituality, Salamanka, Vyd. CEME, 1995, Sv. Vincent de Paul a Panna Mária, v AA: VV. V čase sv. Vincenta a dnmes. II. Zväzok, Salamanka, Vyd CEME, 1997.

²² "Keby to nebolo kvôli preháňaniu, kam až zašla mariánska zbožnosť, nebudem naliehať, aby bola úplne zanechaná", napísal Luther v r. 1523.

v r. 1638. Anna Rakúska zverila bratovi Fiakrovi splnenie viacerých úkonov pobožnosti, ako púte do mariánskych stredísk, dary, atď. Teológovia a učitelia duchovného života rozvinuli tiež mnohé traktáty, ktoré podporovali zbožnosť a úctu k Panne Márii a uznanie je prednosť. V ľudovej rovine sa rozvinuli tiež mnohé bratstvá, zvlášť Ružencové, púte a iné zbožné praktiky.

V tomto kontexte strohosť myšlienky a prejavov Vincenta de Paul vo vzťahu k Panne priťahuje našu pozornosť. Vo viac ako 8000 stranách, ktoré predstavujú jeho listy a konferencie, stretneme sa len asi s dvesto pripomienkami o Panne Márii: *"Vincent de Paul hovorí o Panne len letmo, klasickými výrazmi a používa umiernený tón."*²³

V r. 1600 Vincent de Paul slávi svoju prvú sv. omšu v "Notre Dame de Remouille". Panne Márii pripisuje svoje oslobodenie z otroctva.²⁴ V r. 1623 putuje s rodinou na mariánske pútnické miesto k P. Márii do Buglosu. V r. 1639 sa zúčastňuje púti v Chartres. Zvyčajne končí svoje listy touto vetou: *"v láske nášho Pána a jeho svätej Matky"*.²⁵

Od založenia prvého bratstva kresťanskej lásky v Châtillon-les-Dombes v r. 1617, navrhuje P. Máriu za patrónku: *"A pretože Matka Božia je vzývaná ako patrónka dôležitých vecí, všetko teda musí dobre ísť dobre a prispieť k sláve dobrého Ježiša, jej Syna. Spomínané dámy si ju vezmú za patrónku a ochrankyňu diela a ju budú prosiť veľmi pokorne, aby sa oň zvlášť starala."* Podobné slová nájdeme v pravidlách bratstiev, ktoré ustanoví neskôr.²⁶

Prijíma, aby Spoločnosť dcér kresťanskej lásky bola zasvätená Panne Márii, aby bola považovaná za Matku Spoločnosti. Povzbudzuje sestry, aby nosili a modlili sa ruženec a Anjel Pána.²⁷

Odporúča misionárom zvláštnu úctu k Svätej Panne: *"...osobitná úcta k blahoslavenej Panne Márii. Usilujeme sa konať to dokonale s Božou pomocou: 1. osobitnou pobožnosťou každý deň ctíť prevznešenú Matku Krista a našu matku; 2. nasledovaním jej*

²³ V. DE DIOS, o. c. str. 351, porov. A. DODIN, p. c.

²⁴ SV. VINCENT DE PAUL, Úplne diela, 12 zväzkov, Salamanka, 1972-1982.

²⁵ Coste I, str. 38.

²⁶ Coste XIV, str. 126, porov. Tiež str. 419, 446, 487, 527, 539, 823.

²⁷ Coste IX, str. 220; X, str. 570.

čnosť v miere našich síl, zvlášť pokorou a čistotou; 3. povzbudzovaním ostatných k horlivosti, zakaždým, keď sa k tomu naskytne príležitosť, aby ju tiež stále a veľkodušne ctili, a dôstojne jej slúžili.²⁸

Ale Vincent de Paul odrádza od prehnaných citových prejavov lásky k Panne Márii. Pánu Lambertovi píše: "Urobíte dobre, keď sa zbavíte tejto devy a poradíte jej, aby sa nezabávala so všetkými tými víziami, ktoré má... Ani Náš Pán ani Svätá Panna nemali tieto vízie a prispôbovali sa spoločnému bežnému životu."²⁹

Vincent de Paul navrhuje Máriu za **vzor**: "príklad svätej Panny vám musí poslúžiť."³⁰ "Prosme svätú Pannu, ktorá lepšie ako ktokoľvek iný, prenikla podstatu (evanjeliových čností) a uviedla do života."³¹ Vo svojich konferenciách a listom sa objavujú niektoré vlastnosti P. Márie, ktoré majú nasledovať: je poslušná na Božiu vôľu, skromná, diskretná, bez hriechu, pokorná, dokonalá, plná milosti, chudobná, vytrvaná, panna, služobnica Pána...³²

Vincent upriamuje pozornosť na **tri udalosti**, tri tajomstvá v Máriinom živote: Nepoškvrnené Počatie, Zvestovanie, Navštívenie. "Tieto tri tajomstvá tvoria oporné body, slovo a ducha podstatné kroky jej priblíženia sa ku Kristovi a jej života s Bohom."³³ Vincentove nazeranie na P. Máriu je v centre duchovného sveta: obetovať sa Bohu pre službu chudobným.

a) Nepoškvrnené Počatie

Svätý Vincent vidí v tajomstve Nepoškvrneného Počatia pokornú a čistú Pannu, **vyprázdnenú od seba, aby mohla prijať Boha a nechala sa Ním naplniť**. Sú to základné postoje pre tých, ktorí sa chcú vyprázdniť od seba a zaodiť sa duchom Ježiša Krista.

²⁸ Spoločné pravidlá Misijnej kongregácie, X, 4.

²⁹ Coste II, str. 96.

³⁰ Coste IX, str. 87.

³¹ Coste XII, str. 129.

³² Porov. AA.VV. V dobe sv. Vincenta a dnes, o. c. str. 368 možno nájsť tieto texty.

³³ A. DODIN, o. c., str. 219.

"Keď (Boh) rozhodol, že jeho Syn má prijať ľudské telo zo ženy, bolo treba, aby ho prijal od ženy, ktorá bola hodná prijať ho. Aby bola plná milosti, bez hriechu, zbožná, bez zlých náklonností. Zo všetkých žien bola na to hodná len prečistá a nepoškvrnená panna Mária. Od večnosti sa preto rozhodol pripraviť mu tento príbytok, dôstojne ho ozdobiť, aby to bol dôstojný chrám, dôstojný palác pre jeho Syna. Keď on vo svojej predvídavosti od večnosti hľadal a našiel tento príbytok pre svojho Syna, keď ho ozdobil všetkými milosťami, ktorými mohol skrásliť ľudskú bytosť, ako to sám potvrdil ústami anjela, ktorého poslal ako svojho osla, o čo viac musíme predvídať my ten deň a náležite sa pripravovať na toto prijatie. Ako starostlivo máme ozdobiť dušu čnosťami potrebnými na toto veľké tajomstvo. Zbožnosť nám ich pomôže získať." ³⁴

Prijať Boha, naplniť sa Ním, zaodiť sa Kristom, vyprázdniť sa od seba ako Nepoškvrnená, to je prvá udalosť, ktorú Vincent de Paul vyzdvihuje u Panny Márie.

b) Zvestovanie

Pokora pripravuje a podporuje obeť Bohu. Poznať Boha. Poznať Boha a uznať ho za jediného Pána, **považovať sa za nepatreného pred Ním, obetovať sa mu** pre službu blížnemu, k uskutočneniu jeho diela: to je druhé hnutie, ktoré Vincent spoznáva na P. Márii v jej Zvestovaní.

"Treba uznať podstatu a existenciu Boha a vedieť niečo o jeho dokonalosti, pred tým, ako mu dávame nejakú obeť; je to prirodzené, pretože, pýtam sa vás, komu dávate dary? Veľkým, pánom a kráľom; týmto prejavujete úctu. Je celkom pravdivé, že Boh zachoval ten istý poriadok vo Vtelení. Keď anjel šiel pozdraviť Svätú Pannu, začal tým, že na nej rozpoznal, že je plná nebeskej milosti: Ave, gracia plena; Pani, ste plná Božej priazne; Ave, gracia, plena. Spoznáva ju a chváli plnú milosť. A čo robí potom? Tento krásny dar druhej osoby Najsvätejšej Trojice; Duch Svätý, zbiera najčistejšiu krv presvätej Panny a vytvára telo, potom Boh tvorí dušu pre toto telo a hneď sa Božie Slovo spája s touto dušou a telom úžasnou

³⁴ Coste XIII, str. 35

*jednotou a takto Duch Svätý prevádza nepochybné tajomstvo Vtelenia. Chvála predchádza obetu."*³⁵

Tak ako Panna Mária pri Zvestovaní, máme sa obetovať Bohu k realizácii jeho diela. *"Je teda povedané, že hľadáme Božie kráľovstvo. Hľadáme nie je slovo, ale zdá sa mi, že hovorí o mnohých veciach. Chce povedať, aby sme sa uschopnili a túžili vždy po tom, čo sa nám odporúča, pracovali neprestajne pre Božie kráľovstvo a nezostávali v stave zbabelosti a nečinnosti... Hľadajte, hľadajte, to znamená starosť, to znamená činnosť."*³⁶

c) Navštívenie u Alžbety

Náš život, vyprázdnený od nás samých a obetovaný Bohu v službe chudobným: *"Obetovali ste sa Bohu pre službu chudobným."* Svätý Vincent spoznáva v Navštívení Panny Márie u jej príbuznej Alžbety toto tretie hnutie duchovnej cesty.

Navrhuje túto pohotovosť Márie pri Navštívení, za vzor pre službu chudobným: *"Budú si ctiť návštevu Svätej Panny, keď išla navštíviť svoju príbuznú radostne a pohotovo."*³⁷

Takto vyvodí konkrétne aplikácie na život dcéry kresťanskej lásky: *"Spoločnosť dcér kresťanskej lásky je založená preto, aby milovala Boha, aby ctíla Pána Ježiša, aby mu slúžila ako svojmu ochrancovi a žeby ctíla preblahoslavenú Pannu."* Akože ho ctíte vy? *Pravidlá vám to povedia, keď vám stále poukazujú na Božie úmysly s vašou ustanovizňou: Aby mu slúžili v osobe chudobných chorých, a to telesne, poskytnúc im všetko potrebné a duševne, starajúc sa o to, aby cnostne žili a zomreli v milosti."*³⁸

Nech je akákoľvek cesta, ktorou sa púšťame, P. Vincent nás trvalo vedie k chudobným. Náš život, ako aj život P. Márie, je obetovaný Bohu pre jeho službu v chudobných.

³⁵ Coste XII, str. 326 – 327.

³⁶ Coste XI, str. 131.

³⁷ Coste XIII, str. 419.

³⁸ Coste IX, str. 20.

3.2. SKÚSEŇ LUIZY DE MARILLAC

V protiklade so sv. Vincentom, prítomnosť P. Márie v korešpondencii a spisoch svätej Lujzy je bohatá, hojná a niekedy je systematicky uvedená.

3.2.1. *Veľká dôstojnosť P. Márie*

Máme niekoľko spisov sv. Lujzy, kde poznamenala výsledky svojich úvah a meditácií o veľkej dôstojnosti Panny Márie.

Predstavuje ju ako:

- a) spolupracovníčku Boha vo Vtelení: "Boží Syn prijal ľudské telo v lone Svätej Panny." ³⁹
- b) Úzko spojená s Ježišom Kristom, ktorý žije v nej: "väčšiu lásku k jej Synovi a hlbšie spojenie s jeho poľudšteným božstvom." ⁴⁰
- c) Majúcu účasť na božom tajomstve v Ježišovi Kristovi. ⁴¹
- d) Plnú milosti. ⁴²
- e) Matku milosrdenstva. ⁴³
- f) Matku milosti. ⁴⁴
- g) Spolupracovníčka, pri kríži, vo vykúpení. ⁴⁵

3.2.2. *P. Mária, počatá bez hriechu, Nepoškvrnená*

Jedna úvaha sv. Lujzy je zameraná na tajomstvo Nepoškvrneného Počatia Panny Márie. ⁴⁶ Ide o veľmi rozvinutú a vypracovanú úvahu. Sv. Lujza chcela poznamenať a uviesť štruktúru svojich myšlienok o Nepoškvrnenom Počatí P. Márie. Uisťuje nás od začiatku o svojom rozvinutí a že ho chce opísať "úplne".

V čase, keď sv. Lujza písala tento text, Cirkev ešte neprehlásila dogmu o Nepoškvrnenom Počatí (až 8. decembra 1854), ale sa už slávil tento sviatok, ktorý bol veľmi zakorenený v ľude.

³⁹ Svätá Lujza, Korešpondencia a spisy, A 14.

⁴⁰ Tamtiež, A 32b.

⁴¹ tamtiež, A 32.

⁴² Tamtiež, A 32.

⁴³ Porov. Tamtiež A 14b.

⁴⁴ porov. Tamtiež A 14b.

⁴⁵ porov. Tamtiež A 16; 100.

⁴⁶ Úplný text v A 31b; porov. M 35b.

Text sv. Lujzy dokonale opisuje to, čo bude Cirkev jednotne učiť neskôr o Nepoškvrnenom Počatí.

- Nepoškvrnené Počatie sa chápe zo spásonosného plánu Božieho, z jeho úmyslu lásky.
- Panna Mária bola počatá bez hriechu, ale tým naďalej patrí k Adamovmu pokoleniu.
- Mária, počatá bez hriechu, odpovedá svojím životom božiemu vyvoleniu a ako plná milosti, naďalej rastie v milosti.
- Mária bola počatá bez hriechu, je oslobodená od žiadostivosti, ktorá zvádza k hriechu.
- My, hriešnici máme nasledovať život P. Márie, ctíť si ju pre jej veľkú hodnotu a prosieť o jej príhovor, pretože nie je tak hlboko spojený s Kristom, ako Ona.

Stojí za to, prečítať si pomaly text sv. Lujzy a spoznať vážnosť jej výkladu a bohatstvo jej intuícii. Môže to byť veľmi pôsobivé pre mariánsku spiritualitu vo vincentskej charizme.

3.2.3. Mária, životný vzor

Svätá Lujza spoznáva a navrhuje P. Máriu ako životný ideál.

- a) vzor pre všetky životné stavy.⁴⁷
- b) Vzor plnenia božej vôle.⁴⁸
- c) Vzor chudoby.⁴⁹
- d) Vzor čistoty.⁵⁰

3.2.4. Úcta k P. Márii

a) V čom spočíva táto úcta k P. Márii ?

Jeden text sv. Lujzy dokonale syntetizuje, v čom spočíva úcta k Panne Márii.⁵¹ Je to systematická príručka, ktorá nás môže osvietiť dnes.

⁴⁷ porov. ib. A4.

⁴⁸ Porov. ib. A 4; A 10.

⁴⁹ Porov. ib. L 461.

⁵⁰ Porov. Ib. L 303b; 333, 639.

⁵¹ Porov. M 33.

Všetci kresťania majú:

- mať veľkú lásku k svätej Panne Márii,
- sláviť jej sviatky s úctou, v každodennej liturgii,
- napodobňovať jej čnosti,
- zvoliť si niektoré "zbožné úkony" k úcte P. Márie.

"Všetky naozaj kresťanské duše musia mať veľkú lásku k Panne Márii, musia ju veľmi ctíť pre hodnosť Božej Matky a pre čnosti, ktoré jej Boh vzhľadom na túto hodnosť dal.

Táto jej hodnosť nás zaväzuje preukázať jej každý deň úctu. Najväčšmi ju preukážeme, keď sa spojíme s Cirkvou a spolu s ňou ju v určitý čas dňa pozdravíme. Máme jej prejaviť radosť a blahoželať jej, že ju Boh vyvolil, aby v jej lone spojil ľudskú prirodzenosť s božskou. Máme prejaviť túžbu nikdy nenarušiť vo svojej duši toto spojenie.

Keď nás hlboko prenikne vďačnosť za milosti, ktoré sme dostali od Boha vo vtelení a v príkladoch zo života Ježiša Krista, hľadíme na presvätú Pannu ako na prieplov, cez ktorý sa nám toto dobro dostalo, a vzbudíme si úkon lásky k nej.

Vo svojom správaní a pri práci hľadíme na Pannu Máriu a uvedomme si, že najväčšiu úctu jej preukážeme nasledovaním jej čností, najmä jej čistoty, pretože sme nevestami Ježiša Krista; jej pokory, lebo práve pre ňu vykonal Boh v nej veľké tajomstvá; jej zrieknutia sa všetkých pozemských vecí, veď už v rannom detstve sa odlúčila od rodičov.

Ku cvičeniu sa v týchto troch čnostiach pripojme všetky skutky svojho života a vrúčne prosme, aby ich obetovala svojmu Synovi.

Máme sláviť sviatky, ktoré svätá Cirkev nariadila na jej česť. Celý deň sa v duchu zaoberajme obrazom z jej života, ktorý nám stavia pred duchovný zrak, a prosme ju každý deň, aby nám pomáhala slúžiť Bohu tak, ako sme sľúbili, a plniť jeho svätú vôľu s takou podriadenosťou, akou ju plnila ona.

Dobre je vybrať si daktoré modlitby na jej česť a tie sa verne modliť každý deň. Občas vzbudiť prejav lásky k nej. Niekedy sa v duši tešiť zo slávy, ktorú požíva v nebi, a prejaviť túžbu dostať sa raz do neba, aby sme jej mohli vzdávať úctu, akú jej máme podľa Božej vôle preukazovať."

b) "Praktické úkony zbožnosti" k P. Márii u svätej Lujzy

Okrem úvah a meditácií o svätej Panne, v korešpondencii a spisoch sv. Lujzy nachádzame tiež veľmi jasné stopy jej "praktických úkonov zbožnosti" k úcte Panny Márie. Pripomeňme si najdôležitejšie:

1. sv. Lujza napísala modlitbu obetovania sa P. Márii, po smrti svojho manžela, p. Antona Le Gras vložila seba a svojho syna pod *Máriinu* ochranu.⁵²
2. vo svojom *životnom pravidle*, keď žila vo svete, sv. Lujza vymenováva viaceré zbožné úkony na počesť Panny Márie:
 - hodinky k Panne Márii
 - pol hodiny rozjímania, na obed, ku cti okamihu Vtelenia Božieho Slova v posvätnom lone Svätej Panny,
 - každý deň tretiu časť ruženca – psaltera uvažovať o jej tajomstvách,
 - obnova sľubov a dobrých rozhodnutí každú *prvú sobotu mesiaca*, a túto sobotu na dôkaz toho, že Svätá Panna... ju vzala pod svoju ochranu.
 - modlitbu AVE k úcte Svätej Panny,
 - pôst v predvečer mariánskych sviatkov.⁵³
3. V katechizme, ktorý zostavila sv. Lujza, vysvetľuje a odporúča modlitbu Zdravas a ruženca.⁵⁴
4. V liste opátovi z Vaux sv. Lujza mu podáva svoj názor o spôsobe, ktorým sa jedna sestra môže modliť ruženec: "*Poviem vám teda, pane, čo sa týka zbožnosti našej sestry Magdalény; myslím si, že by mohla ľahko modliť sa denne dva desiatky svojho ruženca, čo by tvorilo za týždeň celý ruženec, keď sa bude modliť v sobotu tri.*"⁵⁵
 5. Sv. Lujza pripravuje a darúva obrazy Sv. Panny, ako výraz jej lásky k Nej a jej túžby, aby bola náležito uctievaná.⁵⁶
 6. Sv. Lujza tiež zhotovila modlitbu tzv. malého ruženca. Sv. Vincentovi píše:

⁵² Porov. A4.

⁵³ Porov. A 1.

⁵⁴ Na začiatku Spoločnosti DKL, Dokumenty 823.

⁵⁵ Svätá Lujza, Korešp., a spisy, L 55.

⁵⁶ Porov. Ib. L 303b; A 85.

"Malý ruženec je pobožnosť, pre ktorú som prosila vašu láskavosť pred tromi rokmi o dovolenie, aby som mohla sa modliť ja osobne; v malej kazete mám veľa týchto malých ružencov s myšlienkami napísanými na papieri, ako sa modlia, aby som ich nechala našim sestrám po mojej smrti, ak to dovoľíte; ani jedna o tom nevie. Sú k úcte skrytého života Nášho Pána v jeho stave väznenia v lone Svätej Panny, a k jej blahoželaniam za šťastie nosiť ho počas deviatich mesiacov. Tri malé zrnká sú k pozdravu jej nádherných mien ako Dcére Otca, Matke Syna a Neveste Duchu Svätého. Hľa podstata tejto malej pobožnosti. Z milosti Božej, ja nehodná, som ho neprerušila od toho času a dúfam, že ho budem vedieť zanechať z Božej milosti, ak Vaša láskavosť mi to nariadi. Toto drobné cvičenie, v mojej prosbe, je aby som prosila Boha, skrze Vtelenie jeho Syna a skrze príhovor Svätej Panny, potrebnú čistotu pre Spoločnosť sestier kresťanskej lásky a stálosť menovanej Spoločnosti podľa jeho vôle."⁵⁷

Sv. Vincent zaiste neschválil túto "pobožnosť". V jednom liste to sv. Lujza spomína:

"Tuším, že musím Vašej láskavosti povedať, že ma trochu zbolelo, že som musela zanechať tieto krátke modlitby, v myšlienke, že Svätá Panna by si priała, aby som jej vzdala túto malú povinnosť vďačnosti; utešujem sa spolu s ňou, že jej prednášam to, čo mi zabraňuje robiť tak, s rozhodnutím, že sa pokúšam nejakým spôsobom slúžiť jej s väčšou horlivosťou..."⁵⁸

Úmysel sv. Lujzy však pretrval v tradičnej modlitbe dcér kresťanskej lásky medzi tajomstvami ruženca: Preblahoslavená Panna Mária, verím...

7. V Pravidlách pre sestry pracujúcich v nemocniciach sv. Lujza cituje modlitbu Ruženca.⁵⁹
8. Sv. Lujza má zvyk vzývať príhovor Svätej Panny v jej modlitbách: "... skrze jej zásluhy... a lásku, ktorú máte k Svätej Panne."⁶⁰

⁵⁷ Ib. L 303b.

⁵⁸ ib. L 304.

⁵⁹ Ib. A 88.

3.2.5. P. Mária, Jediná Matka Spoločnosti

Svätá Lujza de Marillac pravdepodobne nepoznala svoju matku, ale vždy hľadala na Pannu Máriu ako na Jedinú Matku a svätej Panne, Jedinnej Matke zverila to, čo mala najradšej na tomto svete: svojho syna a Spoločnosť dcér kresťanskej lásky. Chcela, aby táto Spoločnosť bola zasvätená Márii, ktorú vždy považovala za Jedinú Matku.

Nasledujúce texty preberajú tieto priania a presvedčenia, zvlášť tie, ktoré sa týkajú jej korešpondencie so sv. Vincentom:

1. Svätá Lujza žiada sv. Vincenta o dovolenie ísť na púť do Chartres: *"Veľmi pokorne Vás prosím, dovoľte mi za Vašej neprítomnosti cestovať do Chartres, aby som zverila Svätej Panne všetky naše potreby a návrhy, o ktorých som Vám hovorila. Je najvyšší čas myslieť na mňa a pred Bohom Vám hovorím, že ide o záujem a dobro našej malej Spoločnosti."*⁶¹
2. Svätá Lujza rozpráva svätému Vincentovi o svojej púti do Chartres: *"V pondelok (17. októbra 1644), vo sviatok posviacky chrámu v Chartres, som obetovala Bohu úmysly Prozreteľnosti so Spoločnosťou dcér kresťanskej lásky. Obetovala som mu celú Spoločnosť. Prosila som, aby radšej zanikla, ako by sa mala utvárať proti jeho svätej vôli. Prosila som pre ňu na príhovor svätej Panny, Matky a Strážkyne našej Spoločnosti, čistotu, ktorú tak veľmi potrebuje. Keď som si uvedomila, ako sa prostredníctvom svätej Panny splnilo Božie prisľúbenie ľuďom a tajomstvom vtelenia sľub svätej Panny, prosila som pre Spoločnosť takú istú vernosť pre zásluhy krvi Božieho Syna, Syna Panny Márie. Tiež aj pevné spojenie srdc všetkých sestier, aby tak uctievali jednotu troch Božských Osôb. Do rúk svätej Panny som vložila rozhodnutie o..."*⁶²

⁶⁰ Ib. A 26.

⁶¹ Ib. L 110.

⁶² Ib. L 111 (DS 120)

3. Svätá Lujza žiada sv. Vincenta o zasvätenie Spoločnosti Panne Márii a vyvolenie Panny za Jedinú Matku: *"Neodvážila som sa prejavíť Vašej láskavosti, v mene celej Spoločnosti našich sestier, že by sme sa považovali za šťastné, keby ste nás zajtra počas svätej omše položili na oltár pod ochranu svätej Panny; neodvážila som sa tiež poprosiť Vás, aby ste nám vyprosili milosť, že by sme ju mohli vždy považovať za našu jedinú Matku, pretože jej Syn nedovolil až doteraz, aby si niekto prisvojil toto meno verejne. Prosím Vás o toto schválenie pre lásku Božiu a milosť urobiť pre nás, čo by bolo treba, aby sme urobili a boli, ak Vaša láskavosť to dovoľí a nás o tom poučí."*⁶³

4. Svätý Vincent de Paul sa modlil modlitbu, ktorá sa nachádza na záver konferencie z 8. decembra 1658:

*"Povedzte jej: "Spoločnosť dcér kresťanskej lásky bola zverená do tvojej ochrany, nazývame ťa svojou Matkou. Vrucne ťa prosíme, prijmi láskavo túto Spoločnosť, ktorú ti obetujeme celú i každú členku zvlášť. A pretože nám dovoľuješ nazývať ťa našou Matkou a pretože si Matkou milosrdenstva, lebo tvojimi rukami prechádza milosrdenstvo, ktoré nám vyprosuješ od Boha, vrucne prosíme, prijmi láskavo do svojej ochrany túto Spoločnosť, ktorú ti zverujeme."*⁶⁴

5. Svätá Lujza hovorí viackrát o svätej Panne ako Jedinnej Matke: *"Ctiť si viac svätú Pannu a obnovovať našu závislosť, vo všeobecnosti celej Spoločnosti, ako jej úbohé dcéry, ale hľadáme na ňu tiež ako na našu veľmi dôstojnú a jedinú Matku."*⁶⁵

*"... svätá Panna, naša jediná a pravá Matka"*⁶⁶

⁶³ ib. L 602.

⁶⁴ Coste X, str. 623.

⁶⁵ Sv. Lujza, Korešp. a spisy, M 35b.

⁶⁶ ib. L 245:

*"... ako pravá dcéra kresťanskej lásky prijmete všetko, čo vám povedia skrze tú, na ktorú sa pozeráte na zemi, aby vám predstavovala tú, ktorá je skutočne v nebi."*⁶⁷

6. Svätá Lujza vo svojich posledných slovách Duchovného testamentu nalieha pre svoje sestry: *"Proste presvätú Pannu, aby bola vašou jedinou Matkou."*⁶⁸

Tak, ako sme si to mohli uvedomiť, v skúsenosti sv. Lujzy prítomnosť P. Márie je hojná, priezračná a pevná. Vo Vincentskej rodine musíme čerpať z tohto prameňa.

4. SKÚSENOŠŤ VINCENTSKEJ RODINY PO ZJAVENIACH KATARÍNE LABOURÉ

Svätá Katarína Labouré (1806-1876) a posolstvo Medaily od Božej Matky malo rozhodujúci vplyv na život všetkých skupín VR a navyše osobitne, na smer ich mariánskej spirituality. Stačí si pripomenúť niekoľko údajov:

V dobe zjavení sv. Kataríny Labouré, Misijná kongregácia, ako aj Spoločnosť DKL a Bratstvá kresťanskej lásky sú prakticky rozptýlené a viac-menej rozdrobené. Zázračná medaila a mariánska spiritualita sú rozhodujúce k pochopeniu obnovy najstarších vincentských diel.

Ján Gabriel Perboyre (1802-1840) našiel silu svedčiť o Kristovi svojím životom úctou k Panne Márii, šíril zázračnú medailu v Číne v presvedčení, že *"celý svet je naplnený Máriiným milosrdenstvom"*. To isté platí o Kristových svedkoch VR.

Viaceré skupiny, patriace do VR, zakoreňujú sa v týchto zjaveniach sv. Kataríny Labouré: Vincentská mariánska mládež, Združenie zázračnej medaily a skupiny, ktoré vznikli od nich.

⁶⁷ ib. L. 598.

⁶⁸ Ib. P. 823.

Frederik Ozanam (1813-1853) zomrel na sviatok Narodenia Panny Márie, ktorú si uctieval celý svoj život. Nosil medailu a zaujímal sa o rozšírenie obrátenia Ratisbona na príhovor P. Márie z Medaily. Sviatok Nepoškvrneného Počatia ustanovil ako sviatok Konferencií.

Mohli by sme povedať, že dejiny Vincentskej rodiny sa nemôžu chápať bez spojenia s Nepoškvrnenou Pannou Zázračnej medaily.

Konštitúcie DKL a Misijnej spoločnosti, štatúty Vincentskej mariánskej mládeže a Združenia zázračnej medaily, ako aj prax ďalších skupín nám poukazujú na hodnotu skúsenosti Kataríny Labouré a zázračnej medaily ako prameňa mariánskej spirituality vincentkých spoločenstiev.

P. Corpus DELGADO, CM

Provincia Kongo-Kongo

Sila solidarity

Pekné mesto **Yumbi** s 44 000 obyvateľmi sa nachádza asi 400 km na sever od Kinshasy na veľtoku Kongo, skoro na polceste medzi Kinshasou, hlavným mestom Konžskej demokratickej republiky a Mbandakou, krajským mestom rovníkovej oblasti, kde sa nachádza už tridsať rokov provinciálny dom dcér kresťanskej lásky provincie Kongo-Kongo.

V noci z nedele 2. februára na pondelok 3. februára 2003 Yumbi a osem okolitých dedín bolo postihnutých nemilosrdným tornádom, ktorý nechal za sebou 18 mŕtvych, 1 903 zničených domov, 11 147 ľudí bez prístrešia a zapríčinil viaceré traumatické stavy medzi obyvateľstvom.

Katolícka misia v Yumbi bola založená pred šesťdesiatimi rokmi a od samého začiatku tam pôsobili kňazi Misijnej spoločnosti. Po nich prišli dcéry kresťanskej lásky pracovať na sociálnom poli a pre evanjelizáciu, zvlášť v školstve a v zdravotníckej službe. Odvtedy sa vystriedali viaceré generácie našich sestier v základnej škole, ktorú otvorila naša Spoločnosť, v sociálnom centre (základné kurzy šitia a vyučovanie mládeže, ktorá nemala možnosť chodiť do školy) a v zdravotníckej službe, zvlášť v pôrodnici a zdravotnom

stredisku v starostlivosti o ženy a deti. Kvôli degradácii štátnych služieb vo všetkých oblastiach naše sestry zdravotníčky z Yumbi boli nútené prijímať v stredisku všetkých - mužov a ženy bez výnimky. Postupom rokov stredisko sa stalo významným zdravotným strediskom, v ktorom chýba len jeden lekár, aby sa mohlo stať nemocnicou (v našom prostredí). V priebehu osudnej noci z 2. na 3. februára naše sestry (s. Jane Herbeuval a s. Ventura Rojas, zdrav. sestry; s. Wabi Appoline, učiteľka a s. Itale Diane, pomocná lekárnička v zdrav. stredisku), ako aj viacerí zdravotníci boli v pohotovosti od jednej hodiny v noci až do rána a ošetrovali veľa privezených ranených. Len tejto noci mohli zaregistrovať 106 ranených, medzi ktorými mali viacerí vážne otvorené zlomeniny. Na druhý deň počet obetí dosiahol 506 ranených.

O týchto hrozných správach z Yumbi bol upovedomený lekár z Bolodo (mesto vzdialené asi 60 km nižšie od Yumbi) a dobrou skupinou zdravotníkov a záchranárov hneď lietadlom prišiel na pomoc postihnutému obyvateľstvu. Vďaka nim si mohli naše sestry aspoň na chvíľu vydýchnuť.

O dva dni prišla do mesta návšteva dvoch humanitárnym organizácií, SANRU a OMS, ktoré priviezli zo sebou zásobu liekov prvej pomoci a prikrývky.

Hoci správa o katastrofe sa rýchle rozšírila, naša cesta z Mbandaky nemohla byť taká rýchla, ako uvedených organizácií, kvôli týmto dôvodom:

- veľká vzdialenosť medzi Mbandakou a Yumbi,
- náš obmedzený dopravný prostriedok - motorová piroga), pre ktorú treba predvídať pohonnú zmes, nájsť dvoch vodičov, ktorí by súhlasili nebyť prítomní doma počas celej doby našej misijnej cesty).
- pomalosť rôznych úradov na vybavenie cestovných formalít.
- Všetky nepredvídané udalosti počas našej cesty (zlé počasie, trampoty na rôznych kontrolných stanicach...).

Len štyri dni po nešťastí s. Epifánia, ja a s. Veronika z komunity Liranga, ktorá šla na návštevu k príbuzným, mohli sme sa dostať do Yumbi, a to až vo štvrtok, 6. februára. Ten istý večer s. Emília prišla z Bolovo k posilneniu spolusestier a vrátila sa o 2 dni.

Ešte tej istej noci prišiel minister zdravotníctva s doprovodom, vyslaní vládou, aby na mieste zistili skutočný stav situácie. Pobudli veľmi krátko a hneď na druhý deň odišli. My sme si hneď po príchode uvedomili, že situácia je vážnejšia, než sme si mysleli. Ľudia nám rozprávali, že spočiatku slabý dážď postupne zosilnieval. Nato začalo veľké blýskanie s uragánom. Nikto nebol naň pripravený. Len po tejto búrke zbadali veľké škody v meste zapríčinené týmto hrozným vetrom.

V sobotu 8. februára prišli z Lukolela sestra Jacqueline, so s. Ascension a jedným ošetrovateľom z nemocnice na pomoc našim sestram v Yumbi, ktoré boli preťažené pracou. O dva dni sa vrátili naspäť do svojej misie a o týždeň aj ošetrovateľ.

V meste Yumbi bola najviac postihnutá štvrť Bolu. Na evanjelickej misii boli úplne zničené dve školy, kostol a dom pastora. Nebolo možné vidieť tri parcely bez poškodenia. Väčšina ovocných stromov bola vyvrátená s koreňmi, plechy domov boli unesené vetrom, múry rozpukané. Celkom sa hovorí o zničení deviatich škôl mesta.

Hoci katolícka misia bola poškodená menej, nebola ušetrená. Farský kostol, ktorý sa nezdal veľmi poškodený, utrpel škody, ktoré si vyžadujú urýchlene opravy. Naša dvanásťtriedna základná škola, stratila šesť tried a riaditeľňu. Chlapčenská škola, vedená kňazmi, bola tiež veľmi poškodená. Tri štvrtiny robotníckeho tábora misie, ktorý kedysi slúžil ako ubytovňa učiteľov, nemá strechu. Viac ako polovica peknej a dôstojnej budovy farskej sály mala konštrukciu a múry poškodené a strechu odnesenú. Škola v Bolu, pobočka školy kňazov, bola úplne zničená; polovicu strechy kaplnky tejto štvrte odniesol vietor. Časť budovy pôrodnice a lôžkového oddelenia utrpeli škody a naliehavo si žiadajú opravy.

Z rodín našich sestier a najbližších spolupracovníkov zostala z rodného domu s. Epifánie celá len jedna izba. Časť odnesenej strechy zostala zavesená v ovocnom strome "safutier". Domy kuchára sestier a brata s. Veroniky boli zničené, nábytok a riady rozbité. Dom riaditeľa našej školy tiež padol. Rozpovedal nám, ako mu dalo zabrať zozbierať niekoľko odnesených plechov kvôli traumatizmu, ktorý mu spôsobila tehla padnutá na nohu, čím sa nemohol skoro pohnúť. Zo 120 plechov strechy svojho domu našiel

len 30. Zoznam drám, ktoré utrpelo toto obyvateľstvo, je dlhý, nemôžeme tu ani opísať utrpenie a bolesť niektorých rodín.

Našťastie vláda, informovaná o tejto pohrome, prejavila chvályhodné gesto. Delegácia, vedená ministrom vnútra s jeho tromi spolupracovníkmi (ministri sociálnych vecí, práce a životného prostredia) priniesli okamžitú pomoc postihnutému obyvateľstvu. Na palubu starej prezidentskej lode "Lemera" naložili všetky dary určené obyvateľom Yumbi a okolia. Do podpalubia uložili viacero kartónov lekárnických výrobkov, plech na strechy, potraviny, ošatenie, školské potreby, celtovinu.

V nedeľu, 9. februára, o 15.00h "Lemera" sa doplavila do mesta Yumbi. Muži ju vykladali celé dva dni. Takto sa mohlo rozdeliť šatstvo, potraviny, školské predmety, lekárnické výrobky a stavebný materiál.

Kvôli veľkému počtu núdznych, balíky boli rozdeľované po štvrtiach, ktoré sa zorganizovali medzi sebou, a tak si ich rozdeľovali podľa potrieb. Vcelku všetko dobre prebehlo. Minister vnútra tiež nariadil, aby najviac postihnuté obeť cyklónu boli naložené na loď a prevezené do Kinshasy.

Zostávame vďační všetkým ľuďom dobrej vôle, ktoré sa pridružili k utrpeniu našich bratov a sestier v Yumbi, či už modlitbou, alebo morálnou a materiálnou pomocou. Modlime sa a naďalej povzbudzujeme našich bratov v Yumbi, aby ich ramená neklesali a aby zrekonštruovali krajšie mesto, ako bolo predtým pre budúce generácie, pretože život je silnejší ako smrť.

Sestra Zuzana ILOKO,
dcéra kresťanskej lásky

**Sestra Rozália Rendu,
dcéra kresťanskej lásky s horiacim srdcom**

V búrlivých časoch dejín vo Francúzsku sestra Rozália Rendu zodpovedala so srdcom a vierou na mnohé potreby chudobných. K tejto službe pozvala všetkých tých, ktorých stretávala, bez rozdielu politických či náboženských presvedčení, a tak spoločne vytýčili cestu spravodlivosti a zmiereniu.

K spoznaniu tejto knihy dovoľujem si prevziať úvod od sestry Juany Elizondo, generálnej predstavenej dcér kresťanskej lásky.

*"Spoznať a meditovať jednoduchý a zároveň mimoriadny život **sestry Rozálie Rendu** vyvoláva v nás úžas a obdiv. Keď zaradíme tento jej život do sociálneho a zemepisného prostredia, stretávame **sestru Katarínu Labouré**. Ako by sme teda nemohli pomyslieť na cesty, ktoré Pán ponúka tým, ktorí ho nasledujú?"*

*V tej istej dobe – vo Francúzsku zmietanej nepokojmi a vážnymi politickými a spoločenskými konfliktmi – žili v Paríži, v dvoch susediacich štvrtiach, **sestra Katarína a sestra Rozália**.*

Jedna slúžila starcom v ústave, druhá prichádzala do rodín v ťažkej situácii. Prvá v tichosti a modlitbe napĺňala poslanie, ktoré prijala od Panny Márie; druhá podnecovala veľký počet laikov rôznych postavení pre službu vylúčených... Obe naplno realizovali svoje povolanie dcér kresťanskej lásky!"

Sestra Rozália Rendu, dcéra kresťanskej lásky s horiacim srdcom
("Soeur Rosalie Rendu, une Fille de la Charité au coeur de feu")
Redakčná komisia: s. Elisabeth Charpy, s. Marie-Geneviève Roux, dcéry kresťanskej lásky a Claude Dinnat. Vydavateľstvo Signe, jún 2003.

Jún 2003

O b s a h

ŽIVOT SPOLOČNOSTI

Kontemplovať Kristovu tvár
P. Fernando Quintano, generálny direktor 1

Menovania 15

VINCENSKÉ SESIE

Mariánska spiritualita a vincentská charizma
P. Corpus Delgado, CM 17

SVEDECTVO

Sila solidarity
Sestra Zuzana Iloko, DKL 38